

بِسْمِ تَعَالَى

مبانی مدیریت دولتی

Public Administration Fundamentals

دوره: دکتری حقوق عمومی

مدرس: دکتر سید محمد مقیمی

استاد دانشگاه تهران

هدف کلی درس:

این درس با هدف آشنا سازی دانشجویان رشته حقوق عمومی در مقطع دکتری با مفاهیم، تئوری‌ها، رویکردها، فرآیندها و چالش‌های مدیریت دولتی به منظور تقویت دانش علمی - کاربردی دانشجویان و همچنین افزایش قدرت تجزیه و تحلیل و درک مسائل مدیریت دولتی ایران با توجه به پشتوانه‌های نظری در حوزه مدیریت دولتی و با عنایت به موضوعات مطروحه در حقوق عمومی همچون: قانون اساسی، حقوق اداری و حقوق جزای عمومی طراحی گردیده است.

اهداف رفتاری:

انتظار می‌رود که دانشجویان با مباحث مختلف مدیریت دولتی که ذیلاً به آنها اشاره می‌گردد، آشنا گردیده و مهارت‌های لازم را در تحلیل این مسائل و ارائه راهکارهای علمی با عنایت به تئوری‌های مدیریت دولتی بدست آورند:

- تاریخچه، مفاهیم و تعاریف مدیریت دولتی
- بررسی ارتباط مدیریت دولتی و حقوق عمومی
- عناصر و ویژگی‌های حکومتمداری خوب (Good Governance) و ارزیابی آن در ایران
- پارادایم‌های مدیریت دولتی
- الگوی کهن
- مدیریت دولتی کلاسیک و سنتی
- مدیریت دولتی نوین
- بررسی الگوی سنتی مدیریت دولتی
- گزارش نورث کوت - تری ولیان
- بوروکراسی وبر
- نظریه و ودرو ویلسون (جدایی سیاست از اداره)
- نقد و بررسی ویژگی‌های بوروکراسی وبر و نظریات مدافعین و مخالفین بوروکراسی
- ویژگی‌های نظام مدیریت دولتی نوین و ارزیابی این ویژگی‌ها در بستر نظام اداری ایران
- بررسی ارتباط دموکراسی و بوروکراسی

- مقایسه مدیریت دولتی سنتی و مدیریت دولتی نوین (مدیریت گرایی)
- آشنایی با روشهای تحلیل مسائل مدیریت دولتی و فرایند حل این مسائل
- آشنایی با ابعاد مختلف مدیریت دولتی و رویکردهای مختلف در حوزه بررسی مسائل مدیریت دولتی با تأکید بر رویکردهای مدیریتی - اقتصادی، سیاسی و حقوقی
- تجزیه و تحلیل سیر تطور نظام اداری ایران و تغییر و تحولات ساختاری آن در قبل و بعد از انقلاب و تحلیل نقاط قوت و ضعف نظام اداری ایران
- تجزیه و تحلیل مسائل نظام برنامه‌ریزی در زمینه‌های چشم‌انداز ایران ۱۴۰۰، برنامه‌های میان مدت (پنج‌ساله اول و دوم و...)، نظام بودجه‌ریزی دولتی (برنامه‌های سالیانه) و همراستایی برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت با چشم‌انداز
- حقوق مالی عمومی در مدیریت دولتی با تأکید بر نظام بودجه‌ریزی دولتی در ایران
- عدالت اجتماعی و مدیریت دولتی: بررسی نظام یارانه‌ها، فقرزدایی و توزیع عادلانه در راستای ایجاد عدالت اجتماعی و اقتصادی
- تجزیه و تحلیل سیاستهای اشتغالزایی و بهره‌وری نیروی انسانی در ایران با توجه به ترکیب جمعیتی جوان کشور
- نقد و بررسی اصل ۴۴ قانون اساسی ج.ا.ایران با توجه به سیاستهای ابلاغی اخیرمقام معظم رهبری در خصوص اصل فوق‌الذکر
- تجزیه و تحلیل ساختار مدیریت دولتی در ایران و توسعه حکومت‌های محلی با عنایت به سیاست تمرکز زدایی در کشور
- سطوح مدیریت دولتی، حکومت‌های محلی و مناسبات حکومت مرکزی با حکومت‌های محلی
- نقد و بررسی روابط حاکم در نظام بین‌الملل با توجه به رویکرد جهانی‌سازی و سازمان تجارت جهانی (WTO) و تحلیل فرآیند الحاق جمهوری اسلامی به سازمان تجارت جهانی با عنایت به رویکردهای مدیریتی و حقوقی در فرآیند جهانی‌سازی
- سلامت اداری و فساد اداری و مالی در نظام مدیریت دولتی و کارکردهای نهادهای قضائی: تجزیه و تحلیل مسائل مربوط به فساد اداری و مالی در حوزه‌های مختلف نظام مدیریت دولتی ایران
- نقد و بررسی نظام بازرسی و نظارت و جایگاه سیستم‌های کنترلی در ایران
- تجزیه و تحلیل نظام قانونگذاری و مسائل و مشکلات مربوط به فرایند سیاستگذاری در ایران
- نقد و بررسی نظام سیاسی کشور و نقش احزاب و نهادهای جامعه مدنی (NGOs) در نظام مدیریت دولتی ایران
- آشنایی با ساختار و تشکیلات دولت و تجزیه و تحلیل هفت برنامه تحول اداری جمهوری اسلامی ایران
- تحول اداری و نوسازی سیاسی
- حقوق شهروندی و مدیریت دولتی: گذشته، حال و آینده
- بررسی برخی قوانین و لوایح مرتبط با نظام مدیریت دولتی (قانون استخدام کشوری...) با رویکرد حقوقی و مدیریتی
- الزامات مدیریتی و حقوقی دولت الکترونیک (E-Government) و ارزیابی وضعیت آن در ایران
- ارزیابی توزیع قدرت و مکانیزم‌های آن در ساختار نظام مدیریت دولتی
- ارزیابی ساختار قدرت و تحلیل روابط و مناسبات قوا با رویکرد حقوق و مدیریتی

- تجزیه و تحلیل برخی قضا یا و مسائل مدیریت دولتی ایران با توجه به رویکردهای مطرح در مدیریت دولتی

تکالیف

۱. هر دانشجو موظف است با توجه به محورهای مطروحه در مبحث اهداف رفتاری درس، یکی از موضوعات را انتخاب نموده و براساس برنامه زمانبندی در کلاس ارائه نماید. دانشجویان باید گزارش نهایی خود را حداقل در بیست صفحه و در قالب مقاله علمی - پژوهشی بصورت تاپی و با بهره‌گیری از حداقل ده منبع معتبر انگلیسی تنظیم نمایند و ضمن تهیه اسلایدهای گزارش در قالب نرم افزار PowerPoint حداکثر به مدت دو ساعت به نقد و بررسی موضوع مورد بحث پردازد.
۲. هر دانشجو ضمن انتخاب یکی از کتب فارسی یا انگلیسی معتبر و مرتبط با اهداف رفتاری درس، بایستی مطابق با قواعد علمی به نقد و بررسی آن پردازد. تهیه چکیده ده صفحه‌ای تاپ شده و ارائه آن به مدت یکساعت در کلاس الزامی است.
۳. با توجه به موضوعات و محورهای مورد بحث در هر جلسه، دانشجویان باید ضمن کسب آمادگی از طریق مطالعه جزوات و کتب فارسی و انگلیسی معرفی شده، در مباحث کلاس مشارکت فعال داشته باشند.

نحوه ارزیابی

۱. تنظیم گزارش علمی و پژوهشی از طریق مطالعات کتابخانه ای و ارائه نتایج مطالعات در کلاس (۴ نمره)
۲. مشارکت فعالانه در مباحث مطروحه در کلاس (۲ نمره)
۳. نقد و بررسی کتاب (۲ نمره)
۴. آزمون از مطالب کتب، جزوات و چکیده گزارشات (۱۲ نمره)

منابع اصلی درسی:

۱. جزوه تکثیر شده از منابع لاتین موجود مرتبط با موضوعات بیان شده در قسمت اهداف رفتاری
۲. جزوه تکثیر شده از منابع فارسی موجود مرتبط با موضوعات بیان شده در قسمت اهداف رفتاری
۳. مقیمی سید محمد (۱۳۸۵)، مباحث ویژه مدیریت دولتی، تهران: انتشارات سمت
۴. مقیمی سید محمد (۱۳۸۲)، اداره امور حکومت‌های محلی: مدیریت شوراها و شهرداریها، تهران: انتشارات سمت و دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.

۵. مقیمی سیدمحمد (۱۳۸۳)، کارآفرینی در نهادهای جامعه مدنی: پژوهشی در سازمان‌ها غیردولتی (NGOs)

ایران، تهران: انتشارات مرکز کارآفرینی و دانشگاه تهران.

6. Rosenbloom David and Karvchuk Robert (2005), *public administration: understanding management, politics and law in the public sector*, New York: McGraw – Hill.
7. United Nations / Economic Commission for Africa (2004), *public sector management reforms in Africa: lessons learned*, Ethiopia/ Addis Ababa: Development policy Management Division (DPMD).
8. Lawton Alan and Rose Aidan (1994), *Organization and management the public sector*, London: Financial Times.
9. Farnham David and Horton Sylvia (1995), *Managing the new Public Services*, London: Macmillan company.